

Område av riksintresse för friluftsliv i Västra Götalands län

Namn: Rambo mosse och Hårssjön	Datum: 2017-05-09
☐ Befintligt riksintresse, texten omarbetad ☐ Befintligt riksintresse, texten är fortfarande relevant ☐ Den gamla gränsdragningen OK ☐ Den gamla gränsdragningen ska revideras ☒ Förslag på nytt riksintresse ☒ Förslag i Program för tätortsnära natur – Göteborg	Områdesnummer: FO 32
Kommun: Härryda, Mölndal	Kommunnummer: 1401, 1481
Riksintresset berör flera kommuner: Området berör de båda kommunerna Härryda och Mölndal vilket kan komma att kräva mellankommunala överväganden och samordning för att säkra riksintressets värden.	
Area: 640 ha, varav 567 ha land och 73 ha vatten.	
Huvudkriterier: • Områden med särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och/eller kulturmiljöer.• Områden med särskilt goda förutsättningar för friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser.	
Stödskriterier: • intresseväckande naturvärden• orördhet (frånvaro av ingrepp i landskapet)• tilltalande landskapsbild (tilltalande perspektiv och utblick över landskap och vatten med mera)• omväxling (variation i fråga om topografi, fördelning mark/vatten, vegetation, kulturprägel med mera)• förekomst av sammanhängande gröna stråk• Utnyttjande av områden utan omfattande anordningar• förekomst av brukningsvägar, stigar, vandringsleder med mera• möjligheterna att komma till och in i området, samt vistas i eller i anslutning till området. Exempelvis kommunikation (förekomst eller möjlighet) till och från ett område (buss, bil, tåg, båt, cykel)• frånvaro av hinder för områdets användning för friluftslivsändamål, till exempel inga eller små inskränkningar i allemansrätten	
Friluftaktiviteter: Exempel på aktiviteter är vandring, strövande, promenader, längdåkning med skidor, terrängcykling, bad, fritidsfiske, naturupplevelser, bär- och svamplockning, jakt, löpning, geocaching, fågelskådning, övernattnig och ridning.	

Beskrivning av områdets värden:

Området har höga, regionalt intressanta naturvärden och är beläget mitt emellan bebyggelsen i Källered och Pixbo. Området har varierad natur med ovanliga biotoper, framför allt områdena kring Hårssjön med omkringliggande sumpskog och öppna marker, samt Rambo mosse med kringliggande skogsmark. Rambo mosse är högt klassad i våtmarksinventeringen. De stora biologiska värdena är av särskild betydelse för friluftslivet med bland annat fågelskådning vid Hårssjön, som är en värdefull lokal för många fågelarter.

Området är stort, sammanhängande och till största delen orört. Det ger en känsla av vildmark och är därför av stort värde för det tätortsnära friluftslivet. Här finns möjlighet att vandra längre och kortare sträckor och Bohusleden sträcker sig igenom områdets västra del. Vid sjöarna finns bad- och övernattningsmöjligheter. Man kan även fiska i flera av sjöarna i området. Området är av värde för skolor samt universitetet.

Förutsättningar för bevarande och utveckling av områdets värden:

1. Åtgärder för att bevara områdets värden:

Befintliga stigsystem och anordningar som rastplats, fågeltorn mm måste underhållas. Betydande partier av området bör behålla sin karaktär av stora sammanhängande naturområden. Lägerplatser, sopmajor och andra anläggningar bör skötas löpande och underhållas så att anläggningarna är fräscha och attraktiva.

Hårssjön och Rambo mosse är ett planerat naturreservat i programmet Tätortsnära natur i Göteborgsregionen.

2. Åtgärder som påtagligt kan skada områdets värden

Omfattande skogsavverkningar framför allt i strandnära lägen och i områden som är välbesökta av allmänheten kan skada områdets friluftslivsvärden. Vägdragningar, exploatering i form av bebyggelse och stora vindkraftverk kan ha negativ påverkan på friluftslivet. Vidare är åtgärder/verksamheter som påverkar vattenkvaliteten negativt. Ökad flygtrafik och andra bullerstörande verksamheter påverkar upplevelsevärdena. Områdena vid och på Rambo mosse tål ingen större besöksfrekvens eftersom det finns djurarter här som kan vara störningskänsliga. Bland fågelarterna kan framhållas förekomsten av nattskär. Vildmarkskänslan och de många djurarterna lockar besökare till området. Anläggningar för friluftslivet behöver utformas så besökarna styrs till vissa delar så att naturvärdena inte påverkas negativt.

3. Utveckling av områdets värden:

Kommunerna äger en del mark så förutsättningarna är goda för att utveckla friluftslivet i området. Fler stigar som är utmärkta och en parkeringsplats vid Hårssjön är lämpligt att anlägga i samband med reservatsbildningen. Utveckla de guidade turerna och den pedagogiska verksamheten i området. Göra vissa delar mer lättillgängliga för besökare med barnvagn och rullstol.

Planering och säkerställande:

Naturreservat

Hårssjön-Rambo mosse är planerat naturreservat inom Tätortsnära natur i Göteborgsregionen.

Strandskydd finns vid samtliga sjöar.

Områdets huvuddrag:

Området Rambomosse och Hårssjön är ett stort, tätortsnära naturområde beläget på gränsen mellan Mölndal och Härryda kommun. Naturen är mestadels orörd och har mycket höga natur- och friluftsvärden. Mängden död ved är stor. Området upplevs som tätortsnära, men har ändå drag av vildmark.

Det finns många sjöar i området, varav bl a Horsika sjön och Kikås långvatten har välbesökta badplatser. Fiske finns i flera av sjöarna. I Hårssjön får man fiska utan fiskekort. I den västra delen av området ligger Rambo mosse som består av hedmark, hållmark, skog och våtmark som är mycket artrik, bl.a. med klockgentiana. Här spelar exempelvis orren om våren. Nattskärre häckar i de glesa tallskogarna som finns i området.

Hårssjön är ett mycket välbesökt utflyktsmål för ornitologer. Den näringsrika slättsjön är mycket grund. Medeldjupet ligger bara på 1,2 m och vattendraget är därför en viktig plats för fågellivet. Här häckar brun kärrhök, knölsvan, skäggdopping och rördrom. I den al – och björksumpskog som finns kring sjön häckar mindre hackspett och stjärtmes. Här finns även korallrot, långfiksmossa och skägglavar. I omgivningarna kring sjön finns även öppna odlingslandskap med lövskogar och hästhagar. Detta är också fågelrika områden med exempelvis häckande tofsvipa och stare. I en grotta vid Hårskeröds mosse har man gjort fynd av keramikskärvor från järnåldern.

Bohusleden går i den västra delen av området vid Rambo mosse, andra stigsystem finns också, två badplatser, vindskydd och ett fågeltorn vid Hårssjön.

Områdets avgränsning:

Området har med anledning av kommunernas synpunkter delats upp i två områden. Den norra delen som omfattar Gunneboområdet har skiljts ut och bildar istället ett eget riksintresseområde för friluftslivet.

Andra riksintressen som berörs:

RI Naturvård: Hålsjön NRO14164.

Övrigt underlag:

Den tätortsnära naturen i Göteborgsregionen - Program för skydd av tätortsnära naturområden, Regeringsuppdraget om tätortsnära områden av särskilt värde för friluftsliv och naturvård. Rapport 2003, Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Referenser:

- Andersson, L. Löfgren, R. 2000. Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Naturvårdsverket.
- Appelqvist, T. Bengtson, O. 1992. Områden med värdefull moss- och lavflora i Härryda kommun, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Härryda kommun. Miljö & Hälsa 1992:1.
- Envall, K. 1986. Inventering av ädellövskog, Härryda kommun. Naturinventeringar i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsen, naturvårdsenheten. 1986:3.
- Envall, K., Smålander, A. 1992. Ängs- och hagmarksinventering, Härryda kommun. Länsstyrelsen Göteborgs- och Bohuslän. Miljövårdsrapport 1992:1.
- Fredricson, K. 1993. Skötselplan för tätortsnära naturområden i Härryda kommun. Miljö- och hälsoskyddskontoret, Härryda kommun. Miljö & hälsa 1993:2.
- Hultengren, S., Olsson K., m.fl. 1995. Värdefulla odlingslandskap i Göteborgs- och Bohuslän, bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården. Länsstyrelsen i Göteborgs- och Bohuslän. 1995:21.
- Härryda kommun. Hårssjön och Rambo mosse. Informationsfolder.
- Härryda kommun. 2012. Översiktsplan.
- Härryda kommun. 2012. Naturvårdsplan.
- Länsstyrelsen Västra Götaland. 2003. Den tätortsnära naturen i Göteborgsregionen. Program för skydd av tätortsnära naturområden.
- Mölnads stad. 2013. Sammanställt material från kommunen över området.
- Mölnads stad. 2006. Översiktsplan.
- Mölnads stad. 1998. Naturvårdsplan.

Sportfiskarna. Gula guiden.

Svenska turistrådet. www.vastsverige.com/vastsvenska-turistradet

Förutsättningar att behålla upplevelsevärden

Verksamheter som kan påverka områdets upplevelsevärden negativt är bebyggelseexploatering, vindkraftverk, vägdragningar, bulleralstrande verksamheter. Även visuell påverkan i form av telemaster, kraftledningar och vindkraftverk kan upplevas som intrång. Även vattenkvalitén kan påverkas negativt av vissa verksamheter.